

2011 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

LIETUVIŲ KALBA (VALSTYBINĖ)

**Kalbėjimo užduotys
(egzaminuotojo ir vertintojo sąsiuvinis)**

2011 m. balandžio 28 d.

PAAIŠKINIMAI

- Kalbėjimo užduočių komplektą, skirtą 30 mokinių arba vienai vertinimo grupei, sudaro: 2 sąsiuviniai mokiniams (vienas iš jų skiriamas ruošti, kitas – atsakinėti; šie sąsiuviniai turi būti perkirpti nurodytoje vietoje) ir 2 sąsiuviniai egzaminuotojui bei vertintojui. Su jų turiniu egzaminuotojas bei vertintojas susipažįsta iki pasiekimų patikrinimo pradžios.
- Ruošimosi patalpoje mokinys išsitraukia bilietą (lapą su kalbėjimo užduotimi) ir 20 min. ruošiasi atsakinėti. Po 10 min. kviečiamas ruošti kitas mokinys (žr. Lietuvių kalbos (valstybinės) (žodžiu) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo vykdymo instrukciją), kuris išsitraukia bilietą iš likusiųjų. Baigęs ruošti, mokinys palieka savo bilietą ruošimosi patalpoje, pasakęs egzaminuotojui bilieto numerį, gauna tą patį bilietą.
- Mokinys apie perskaitytą tekstą turėtų kalbėti maždaug 5 min. Egzaminuotojas neturi trukdyti mokiniui atsakinėti ir tik tuo atveju, kai mokinys kalba pernelyg ilgai, gali atsakinėjimą nutraukti. Baigęs pasakoti mokinys dar apie 5 min. turi atsakinėti į egzaminuotojo klausimus.
- Mokinio kalbėjimas vertinamas vadovaujantis Lietuvių valstybinės kalbos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo kalbėjimo vertinimo lentele. Vertintojas įvertinimą užrašo kalbėjimo vertinimo lape, kurio forma skelbiama duomenų perdavimo sistemoje KELTAS.

1 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

LAISVĖS KELIAS – VIENYBĖS DVASIA GYVA

Vilniuje, Konstitucijos prospekto žiede, atsirado naujas statinys. Tai menininko Tado Gutausko iniciatyva pastatyta skulptūra „Laisvės kelias“, simbolizuojanti gyvą žmonių grandinę, prieš 21 metus sujungusią tris nepriklausomybės siekusias Baltijos valstybes.

Skulptūra „Laisvės kelias“ yra 63 metrų ilgio ir 3,5 metrų aukščio. Pati skulptūros idėja visuomenei buvo pristatyta dar 2010 metų balandžio pabaigoje. Per pusmetį keramiko Gintaro Kniežos dirbtuvėse iš 20 tonų molio rankomis buvo pagaminta 25 tūkstančiai vienetinių plytų, iš kurių daugiau kaip 21 tūkstantis – vardinės. Iš viso plytose išpausta beveik 400 tūkstančių simbolių – vidutiniškai 18 ženklų vienoje plytoje. Vilniuje esančioje „Markučių“ gamykloje buvo išlieta 17 gelžbetoninių plokščių su skirtingomis žmonių figūros erdmėmis. Plokštėms sunaudota 3250 kilogramų plieno ir beveik 63 kubiniai metrai betono. Visos gelžbetoninės plokštės sveria beveik 160 tonų, sunkiausia plokštė – 14 tonų.

„Laisvės kelias“ sukurtas minint Baltijos kelio 21-ąsias metines. Rugpjūčio 23 dieną simbolines plytas skulptūroje įmūrijo aukščiausi Lietuvos vadovai, Latvijos ir Estijos atstovai. Iškilmingame renginyje dalyvavęs Vilniaus meras Vilius Navickas sakė: „Vilnius didžiuojasi, kad nuo čia prasidėjo visų Baltijos tautų Vilties ir Tikėjimo kelias – kelias į Laisvę ir Nepriklausomybę. Vilnius didžiuojasi gavęs dovaną – svarbaus ir reikšmingo Lietuvai įvykio simbolinį įprasminimą.“ Idėjos autorius ir įgyvendintojas Tadas Gutauskas įteikė sostinės merui simbolinį skulptūros perdavimo miestui aktą, paminklo fragmento skulptūrėlę.

Prie projekto įgyvendinimo daugiausia prisidėjo Lietuvos gyventojai, tačiau parama „Laisvės kelią“ pasiekė net iš 36 valstybių, kuriose yra išeivių iš Lietuvos. „Džiaugiuosi, kad Lietuvos žmonės tebėra vieningi ir neabejingi laisvei, kurią taip sunkiai išsikovojome prieš du dešimtmečius. Be daugybės žmonių palaikymo ir pagalbos „Laisvės kelio“ nebūtų“, – kalbėjo idėjos autorius skulptorius Tadas Gutauskas.

Vardines ar šeimos plytas pirkę žmonės gali apsilankyti interneto svetainėje www.laisveskelias.lt ir pasižiūrėti, kurioje konkrečiai skulptūros vietoje yra būtent jų plyta. Dešiniajame skulptūros krašte veikia specialiai projektui sukurtas elektroninis skulptūros žemėlapis. „Paieškos sistemoje įrašius vardą ir pavardę, iškris skulptūros sekcija ir eilės numeris, kur yra konkreti plyta. Ją bus galima pažymėti pelyte“, – kalbėjo T. Gutauskas.

„Laisvės kelias“ apdraustas ir nuo vandalų, stichinių nelaimių ar eismo įvykių. T. Gutauskas atkreipė dėmesį, kad šiuo metu skulptūrą stebi dvi vaizdo kameros, todėl grafitų mėgėjams verčiau prie jos nesiartinti.

Menininkas neabejoja, kad jo skulptūra stovės kelis šimtus metų. „Plytos išbandytos šalčiu, karščiu ir drėgme, atlikta hidroizoliacija, skulptūra impregnuota net kelis kartus, siūlės apsaugotos nuo vandens“, – skulptūros techninius duomenis vardijo T. Gutauskas.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Istorinės atminties šventės padeda jaunimui geriau pažinti savąjį kraštą.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Lietuvos žmonių vienybės dvasia gyva.“
3. Papasakokite, kaip jūsų mokykloje minimos valstybinės šventės. Kodėl taip manote?

2 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

„TYRĖJŲ NAKTIS 2010“ SUTRAUKĖ MINIAS ENTUZIASTŲ

Per Lietuvą praūžė mokslo škvalas. Rugsėjo 24-ąją „Tyrėjų nakties 2010“ renginius aplankė daugiau kaip 5 tūkstančiai norinčiųjų iš arti pažiūrėti į mokslą ir mokslininkus. Vilniuje, Kaune, Molėtuose ir kituose mažesniuose Lietuvos miesteliuose lankytojams duris atvėrė laboratorijos, Planetariumas, Observatorija, Botanikos sodas ir kitos vietos, kur dirba mokslininkai. Visi norintys galėjo susitikti su tyrėjais ir pažinti iš pirmo žvilgsnio tokį sudėtingą mokslo pasaulį.

„Tyrėjų naktis 2010“ ir šiais metais siekė pabandyti ištrinti ribą tarp plačiosios visuomenės ir mokslininkų bei pakeisti susiformavusią nuomonę apie mokslininkų kitiškumą. „Tai paprasti žmonės, gyvenantys tarp mūsų, tačiau kuriantys nepaprastus dalykus“, – sakė projektą koordinuojančios Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos vicepirmininkas Tomas Žalandauskas.

Būriai moksleivių, studentų, vyresnio amžiaus žmonių, tėvų su mažais vaikais ėjo į mokslo įstaigų tyrimų laboratorijas, auditorijas, parodų ekspozicijas. Iki vėlyvos nakties vyko įvairūs eksperimentai, konkursai, varžybos, šou, parodos. Mokslininkai skaitė paskaitas, laboratorijose buvo atliekami įdomūs eksperimentai, vyko parodos. Kauno technologijos universitete veikė ir Vaikų universitetas, kuriame įvairūs žaidimai, konkursai, paskaitos padėjo priartėti prie paslaptingo mokslo pasaulio net patiems mažiausiesiems.

Organizatorių skaičiavimu, į mokslininkų renginius vien Kaune atėjo apie 2 tūkstančius žmonių. Net ir pirmą kartą projekte dalyvavusių Vilniaus universiteto fakultetų auditorijos buvo perpildytos ir atėjusiems pasiklausyti mokslininkų paskaitų teko pasėdėti ir ant grindų, daugybė žmonių norėjo stebėti laboratorijose atliekamus eksperimentus.

Jau šeštą kartą Lietuvoje vykusioje „Tyrėjų naktyje“ šiemet aktyviai dalyvavo ir bendrojo lavinimo mokyklos iš įvairių Lietuvos vietų. Čia vyko susitikimai su mokslininkais, kurie mokėsi tose mokyklose, mokiniai parengė parodas „Mokslininkų portretai“ ekspozicijas, kuriose pristatė, jų nuomone, žymiausius Lietuvos mokslininkus. Per biologijos, chemijos, fizikos ir kitas pamokas buvo demonstruojami įdomūs eksperimentai. Mokslo pažangos svarbą kasdieniniame gyvenime išryškino atvira mokinių diskusija „O jei Edisonas nebūtų išradęs lemputės“.

Pirmą kartą įdomiausi „Tyrėjų nakties“ renginiai buvo tiesiogiai transliuojami internetu. Visi, kurie negalėjo dalyvauti „Tyrėjų naktyje“, galėjo ją stebėti projekto tinklalapyje www.tyrejunaktis.lt.

„Tyrėjų nakties 2010“ renginiai šiemet vienu metu vyko 32 Europos šalyse. Ši mokslo šventė kasmet visoje Europoje vyksta ketvirtą rugsėjo mėnesio penktadienį, populiarindama mokslą, suartindama visuomenę ir mokslininkus, skatindama jaunimą pasirinkti mokslininko kelią. Dalyvauti kviečiami visi: nuo moksleivių iki garbaus amžiaus žmonių, nuo paprastų darbuotojų iki aukščiausio lygio vadovų. Svarbiausia – noras pažinti mokslo pasaulį ir galbūt netgi pačiam pamėginti atlikti nedidelį eksperimentą. Juk kiekvienas yra išradėjas, tik ne kiekvienas tai žino.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Mokslas fantastiką gali paversti tikrove.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Kiekvienas yra išradėjas, tik ne kiekvienas tai žino.“
3. Papasakokite, apie ką kalbėtumėtės, ko klausumėtė, jei turėtumėtė galimybę pabendrauti su mokslininkais. Kodėl?

3 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

„ŽALIAJAM“ KINO FESTIVALIUI PASIBAIGUS

Kauno marių regioninio parko direkcija visą vasarą kvietė į biologinę gamtos įvairovę pažvelgti kūrybingai, pro vaizdo kameros objektyvą. Visi festivalio finalui atrinkti „žalieji“ filmai – labai skirtingi, įvairių žanrų.

„Kūrybinis derlius, subrandintas per vasarą, buvo pristatytas Ožio dieną – lapkričio 12-ąją. Finalinis festivalio kino seansas prasidėjo nuo pažinties su biologine įvairove. Kad dalyviai pajustų, jog kiekviena gyvybės forma žemėje yra svarbi biologinės įvairovės detalė, pynėme gyvybės voratinklį. Susirišę viena virve patys sau priminėme, kad esame priklausomi nuo bitės, gėlės, medžio, dirvožemio, žvirblio... Ir ne tik priklausomi, bet ir atsakingi už jų išlikimą“, – įspūdžiais dalijosi Kauno marių regioninio parko vyriausioji kultūrologė Ramunė Mikitiejeva.

Vitalijaus Gulbickio filmas „Gamtos šokis“ papasakojo apie gamtoje vykstančius procesus keičiantis metų laikams. Vaizdingai iliustruodamas sezonų kaitą, autorius atskleidė aktualią problemą – dėl šiltėjančio klimato ritmingą gamtos „šokį“ tenka stebėti vis rečiau.

Kauno rajono Karmėlavos B. Buračo gimnazijos mokinė Monika Stavavojūtė komišku filmuku „Diena, kai sugedo televizorius“ atkreipė dėmesį į ekologinės taršos problemą, primindama, kad senas sugedęs daiktas gali būti perdirbtas. Autorė ne tik sukūrė originalų nebylaus kino laikus primenantį siužetą, bet ir panaudojo sustabdyto kadro animacijos techniką.

Betygalos Maironio vidurinės mokyklos biologijos mokytoja Virginija Petrošienė savo požiūrį į gamtą išreiškė filmu „Jūrinio erelio jauniklių žiedavimas“. „Mintis sukurti filmą kilo tada, kai Dubysos regioninio parko direkcija pakvietė stebėti jūrinio erelio jauniklių žiedavimo. Kad galėtų pasižiūrėti visi norintys, nutariau išvyką įamžinti“, – sakė Virginija, filmuotą medžiagą šiuo metu naudojanti biologijos pamokose.

Vakarė Aleksandravičiūtė pristatė molinukų Gugeliukų šeimyną. Filmukas „Gugeliukai“ sukurtas pagal to paties pavadinimo autorės knygą, kurios veikėjai – miške gyvenantys mažičiai molinukai. Nors Gugeliukai rūpinasi savo mišku, jų rūpestis – globalus, todėl filmukas ne tik stebina nuoširdžiomis atgijusių figūrėlių emocijomis, bet gali būti ir įtaigi ekologinio švietimo priemonė.

Ekologinio klubo „Žvejonė“ festivaliui pateiktoje dokumentinėje apybraižoje „Žalioji juosta Lietuvos pajūryje“ pasakojama apie Pajūrio regioninį parką, unikalias parke saugomas vertybes, atkreipiamas dėmesys į joms kylančias grėsmes.

„Žaliasis“ kino seansas baigėsi prancūzų menininko Jano Artius-Bertrano filmo „Namai“ peržiūra. Iš sraigtasparnio 54 šalyse filmuoti vaizdai atskleidžia ir natūralų mūsų planetos žavesį, ir bėdas, atsiradusias dėl nepasotintų žmonių vartotojiško elgesio. Dideli planetos gelbėjimo darbai gali prasidėti nuo savo įpročių keitimo – rūšiuoti atliekas ir naudoti biologiškai suyrančius produktus, taupyti vandenį ir elektrą. O gal tiesiog ant palangės auginti žydinčią gėlę, kuri gali išgelbėti bitei gyvybę. Jeigu to nepadarysime šiandien, rytoj gali būti per vėlu.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Įvairios ekologinės akcijos ir projektai ugdo mokinių sąmoningumą.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Kiekviena gyvybės forma žemėje yra svarbi.“
3. Papasakokite, ką ir kodėl pirmiausia darytumėte, jeigu būtumėte Aplinkos apsaugos ministras.

4 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

LIETUVOS MOKYKLOS PAMINĖJO TOLERANCIJOS DIENĄ

Lapkričio 16 dieną daugiau nei penkiuose šimtuose Lietuvos mokyklų vyko Tarptautinei tolerancijos dienai skirta pilietinė iniciatyva „Tolerancijos apyrankė“ ir kiti renginiai.

Vilniaus Saulėtekio vidurinėje mokykloje nuo 2009 metų veikia Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos įkurtas Tolerancijos ugdymo centras. Mokykla ypatinga tuo, jog čia draugiškai sugyvena net 11 tautybių mokiniai, kurie kasdien gali įsitikinti tolerancijos svarba.

Lapkričio 16-ąją šioje mokykloje įvyko renginys „Visi po viena saule“, kurį vainikavo pilietinė iniciatyva „Tolerancijos apyrankė“. Mokiniai gamino apyrankes, kuriomis pasipuošė patys, dalijo mokyklos bendruomenei ir praeiviams gatvėje. Tolerancijos apyrankes puošė informacinės skrajutės apie tolerancijos suvokimą ir svarbą.

Vilniaus rajono Paberžės „Verdenės“ vidurinės mokyklos mokiniai pagamino „Tolerancijos apyrankes“, simbolizuojančias draugystę, pagarbą bei supratimą. Mokinių tarybos nariai išdalijo apyrankes visai mokyklos bendruomenei, įteikė Paberžės seniūnijos, pašto, vaistinės darbuotojams. Per pertrauką mokyklinis radijas transliavo laidą, skirtą tai dienai. Minėdami Tarptautinę tolerancijos dieną, mokytojai priminė mokiniams apie pagarbą kultūrų įvairovei, išraiškos formoms, individualumui, asmens kūrybingumui. Buvo kalbama apie toleranciją kaip apie vertybę, kuri suartina skirtingų kultūrų, skirtingų fizinių galimybių ir skirtingo mąstymo žmones.

Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos mokiniai, minėdami Tolerancijos dieną, apkabino savo mokyklą. Mokiniai norėjo įsitikinti, ar užteks jiems rankų mokyklai apglėbti. Gyvąja tolerancijos apyranke vaikai parodė pakantumą ir meilę, draugiškumą ir atsakomybę vieni kitiems.

Alytaus liberalus jaunimas surengė akciją pavadinimu „Ar žinai, kas yra tolerancija?“. Visi norintys galėjo išsakyti savo nuomonę apie tolerantiškumą bei pakantumą kitiems. Nors lapkričio 16-osios pavakarę oras ir nedžiugino, prie Alytuje esančio „Laisvės angelo“ paminklo vis tiek buvo galima išsvysti šurmuliuojančius praeivių būrius, kuriuos čia pritraukė vykdoma akcija tolerancijos dienai paminėti. Jų buvo klausama, ką šiuolaikiniam žmogui reiškia šis žodis. Smagu, jog alytiškiai noriai sutiko dalyvauti ir išsakyti savo nuomonę šiuo klausimu – buvo pakalbinta daugiau negu 100 žmonių, ant akcijai skirto plakato surinkta apie 60 parašų. Ypač nustebino bei pradžiugino tai, kad beveik pusė apklaustųjų vis dėlto žinojo, kokia tai diena, o kiti maloniai priėmė jiems teikiamą informaciją.

Tarptautinė istorinio teisingumo komisija nuo 2003 metų kasmet organizuoja Tarptautinės tolerancijos dienos minėjimą. Kasmet pilietinei iniciatyvai pasirenkamas vis kitas simbolis, kurį gamina patys mokiniai.

Lapkričio 16-ąją daugelyje Lietuvos vietų vyko ne tik Tolerancijos apyrankių dalijimas, bet ir įvairūs renginiai tolerancijos tema: plakatų konkursai, instaliacijų kūrimas, pasakų apie toleranciją analizavimas, diskusijos tolerancijos–netolerancijos tema, koncertai, filmų peržiūros.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Pasaulis gražus, nes įvairus.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Būti tolerantiškiems reikia mokytis.“
3. Papasakokite, kaip jūsų bendraamžiai vertina kitokios nuomonės, elgesio ar įsitikinimų žmones. Kodėl taip manote?

5 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

TARPTAUTINĘ ŠOKIO DIENĄ 14 MOKYKLŲ DIREKTORIAI ŠOKO VIENU METU

Balandžio 29 d. vienu metu daugiau nei tuzinas Vilniaus bei Kauno apskričių mokyklų direktorių su savo mokiniais emociškai šoko „Letkį“ ir kitus šokius. Vienu metu skirtingose mokyklose šokamas šokis sujungė renginyje „Judam muzikos ritmu“ dalyvaujančias mokyklas.

Renginys „Judam šokio ritmu“ skirtas paminėti Tarptautinei šokio dienai ir yra jau antrus metus gyvuojančio sveikatingumo projekto „Sveikatiada“ dalis. Renginiu „Judam muzikos ritmu“ buvo siekiama pakeisti nuostatą, kad sveika gyvensena – tai sudėtinga, sunkiai realybėje įgyvendinama teorija. Pasak organizatorių, sveikai gyventi galima pradėti nuo mažų dalykų, svarbiausia – viską daryti būnant geros nuotaikos. O ją nuo seniausių laikų suteikdavo smagus šokis.

Kiekvienoje renginyje „Judam muzikos ritmu“ dalyvaujančioje mokykloje buvo pristatytos originalios programos: įvairių žanrų šokių pamokos ar pertraukos, šokių mugės ir teminės ekspozicijos. Organizatoriai taip pat įgyvendino ir bendrą, mokyklas dalyves apimančią idėją. Net 14 Kauno ir Vilniaus apskričių mokyklų per ilgąją pertrauką vienu metu šoko bendrą mokinių ir mokyklos vadovybės šokį.

„Tai – pirmas kartas Lietuvos švietimo istorijoje, kai tiek mokyklų kartu su vadovais šoko vienu metu. Taip direktoriai kartu su mokytojais savo pavyzdžiu pademonstravo, kad sveikos gyvensenos kultūra prasideda nuo šokio. Renginyje dalyvaujančiose mokyklose – puiki nuotaika. Kiek teko stebėti mokinius ar girdėti atsiliepimų – visi buvo sužavėti šokančių mokytojų ir direktorių drąsa ir plastiškumu“, – pasakojo projekto „Sveikatiada“ vadovė Kristina Bylaitė, organizavusi renginį „Judam muzikos ritmu“.

Mokyklos į savo programas įtraukė ne tik vietos bendruomenę, bet ir miesto gyventojus. O dėl didžiulio moksleivių noro dalyvauti ir idėjų gausos, kai kuriose mokyklose muzikos ir šokio šventė tęsėsi visą savaitę.

Vilniaus Emilijos Pliaterytės pagrindinė mokykla šokio dieną šventė ypatingai. Į mokyklą atvyko grupės „G&G Sindikatas“ narys Svaras, kuris bendravo su šeštų klasių berniukais įvairiomis temomis: apie dainą, šokį ir sveiką gyvenseną. Per ilgąją pertrauką mokiniai bei mokytojai su šokių studija „Padūkėlis“ šėlo, plojo, judėjo šokio ritmu jaukiame mokyklos kieme.

„Mūsų mokykla visada aktyviai palaiko įvairias sveikatingumo idėjas. Todėl ir ši šokiams skirta iniciatyva buvo sutikta su džiaugsmu. Svarbiausia renginio mintis, kad visi šoktų taip, kaip moka. Todėl ši savaitė mūsų mokykloje kupina netikėtumų. Vienas iš jų – balandžio 29 d. į trečią pamoką su dienynais rankose šokio „Letkis“ žingsniu keliaujančios mokytojos kartu su pavaduotojomis ir netgi pačia direktore. Emocijos mokyklos koridoriuose buvo nepakartojamos“, – išpūdziais dalijosi Kauno Nemuno vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui ir renginio kuratorė Nijolė Mažeikienė.

Tarptautinė šokio diena balandžio 29-ąją švenčiama UNESCO sprendimu nuo 1982 metų.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Mokykloje formuojamas augančios kartos mąstymas.“
Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Sveikai gyventi reikia išmokti.“
3. Papasakokite, kokių renginių pasigendate savo mokykloje. Kodėl taip manote?

6 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

LEGENDA VIRTO TIKROVE

Per trisdešimt aštuonias dienas devyni raiteliai iš Lietuvos įrodė, jog 600 metų gyvavęs ir legenda tapęs posakis, kad Vytautas Didysis girdė žirgus Juodojoje jūroje, yra tiesa.

„Mes patvirtinome legendą! Vis dėlto Vytautas girdė žirgus Juodojoje jūroje“, – džiaugsmu tryško žygio sumanytojas Giedrius Klimkevičius, ką tik pats pagirdęs kumelę Bombą Juodojoje jūroje. Paskui jį raiti į vandenį įbrido dar aštuoni raiteliai.

Trisdešimt aštuonias dienas praleidę ant žirgų, septyni vyrai ir dvi moterys sėkmingai pasiekė Juodąją jūrą. Joje pagirdė ir išmaudė savo žirgus, išsimaudė ir patys. Nuoširdžiai lyg vaikai raiteliai šokinėjo bangose, iš rankų į rankas siuntė raudoną Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vėliavą su baltu raiteliu, spaudė glėbyje vieni kitus ir sveikino. Ši komanda pagaliau galėjo su palengvėjimu atsipūsti – tikslas pasiektas. Jie padarė viską, ką galėjo, kad primintų didingą Lietuvos istoriją ir išgarsintų pasaulyje ištverminguosius žemaitukus.

Šie žirgai prieš šešis šimtus metų į pergalingus žygius nešė Vytautą Didįjį, o Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdos tuomet plytėjo nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Savo vertę žemaitukai – vienos seniausių žirgų veislių Europoje atstovai – dar kartą įrodė žygyje „2000 kilometrų istorijos“. Jie nešė raitelius beveik du tūkstančius kilometrų nuo Senųjų Trakų iki Juodosios jūros ties Očakivu. Pakeliui žygeiviai aplankė istorines Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vietas.

„Žygio maršrutą ir trukmę nustatėme po daugybės pokalbių su žemaitukų augintojais, raiteliais, istorikais. Neturėjome tikslo pasiekti Juodąją jūrą trumpiausiu keliu. Maršrutas vingiavo per istorinius kultūros objektus, kurie turėjo didelę reikšmę Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei Vytauto Didžiojo laikais. Kad žirgai nenuvargtų, nusprendėme per dieną joti ne daugiau kaip 50 kilometrų. Tačiau žirgai pasirodė dar ištvermingesni, nei manėme. Sudėtingiausia buvo pradžia. Reikėjo priprasti prie tempo, vietos. Ne visi žirgai buvo tinkamai paruošti kelionei. Tokio žygio patirties ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje nebuvo, todėl teko mokytis iš savų klaidų. Įpusėję žygį ristūnai pasiekė puikią fizinę formą, galėjo bėgti dar sparčiau“, – pasakojo žygeiviai.

„Trisdešimt aštuonios dienos, keturi milijonai nusileidimų ir pakilimų balne, beveik du tūkstančiai kilometrų nuo Senųjų Trakų iki Očakivo. Tačiau šiandien nebeprisimename nei nutrintų kojų, nei nugaros skausmų, nei alinamo nuovargio. Visa tai lydėjo mus žygyje, bet raiteliai nedejavo. Komanda iki galo buvo ištverminga ir vieninga“, – įspūdžiais dalijosi žygio dalyvis ir sumanytojas Giedrius Klimkevičius. – „Raiteliai ir palaikymo komanda atliko tai, apie ką mūsų protėviai pasakojo mūsų seneliams, seneliai – tėvams, tėvai – mums. Jie pasakojo, kaip Vytautas Didysis girdė žirgus Juodojoje jūroje ir kokia didelė bei galinga tuomet buvo Lietuva. Mes patvirtinome legendą.“

Pagal Mildą Zavarškytę

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Visada galima rasti būdų, kaip išgarsinti Tėvynę.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaškindite mintį: „Teko mokytis iš savų klaidų.“
3. Papasakokite apie didžiausią įspūdį palikusią išvyką su klase / tėvais / draugais. Kodėl taip manote?

7 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

SKAIDRUS ŽVILGSNIS Į PASAULĮ

Apie bardų judėjimą, eiles ir amžinas vidinės ramybės paieškas su Giedriumi Arbačiausku kalbasi Gintarė Šatkauskaitė.

Kas lėmė, kad pasirinkote dainuoti poeziją?

Negali žmogus gyventi žemėje, nieškodamas dvasinių dalykų... Dainuojamoji poezija reikalinga žmonėms, kuriems rūpi ne tik kasdieniai, buitiniai, banalūs dalykai. Dar mokykloje domėjausi muzika, literatūra, eilėmis. Kurti dainas pradėjau nusipirkęs pirmą gitarą.

Gyvenau už miesto, šalia Trakų. Ilgais rudens, žiemos vakarais imdavau į rankas gitarą ir leisdavausi ieškoti muzikinių dermių. Man labai patiko tas užsiėmimas – klausytis muzikos, pajusti, pačiam susidėlioti natas.

Dainuojamosios poezijos atlikėjų, arba kitaip bardų, judėjimas prieinamas kiekvienam, nereikia profesionalaus išsilavinimo. Klausytoją mes galime nustebinti, jam patikti tik savo išskirtinumu ir nuoširdumu. Kiekvienas, dainuojantis poeziją, yra savitas. Juk ir didžiausias tarptautinis dainuojamosios poezijos festivalis Lietuvoje vadinasi „Tai – Aš“. Esu toks, koks esu.

Ypatingi ir dainuojamosios poezijos koncertai – čia renkasi žmonės, kuriems reikia mūsų atliekamos muzikos. Geresnių žiūrovų tikrai nerasi. Džiugu, kad jie išsineša teigiamų emocijų bei minčių, kurios padeda gyventi toliau, pakelia nuotaiką ir nuskaidrina vidinę būseną.

Kokiomis aplinkybėmis gimsta jūsų dainos?

Pirmosios mano dainos, dar kai mokiausi mokykloje, vėliau – Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, buvo labai liūdnos, netgi skausmingos. Vėliau pakeičiau požiūrį į kūrybą. Negalima klausytojui skųstis, atimti iš jo energijos, užkrauti savus rūpesčius. Noriu, kad nuo mano dainų klausytojo dvasia bent truputėlį suvirpėtų. Dabar stengiuosi pasidalyti su žiūrovu tuo, ką esu suvokęs. Žinau, kad mano vidiniai atradimai padės ir kitiems žmonėms.

Jaučiatės radę vidinę harmoniją, kurios visi taip ieškome?

Dvasios ramybės paieškos – nesibaigiantis kelias. Svarbu ne tikslas, bet kaip jo sieki, kaip eini į jį. Pirmiausia reikia pakeisti save. Tik tada galėsi pasidalyti šviesa su kitais. Man vidinės ramybės teikia tikėjimas, kad per gyvenimą einame tobulėjimo, ne nuopuolio linkme. Tokia nuostata skatina ramybę ir postūmį kurti. O kūryba – didelis vidinis džiaugsmas ir palaima. Kuriančio žmogaus mintys skaidresnės. Džiaugiuosi, kad gavau šią galimybę.

Kokių poetų kūrybai esate ištikimas? Kuris iš jų artimiausias jums?

Turbūt daugiausia dainų esu sukūręs pagal Henriko Radausko eilėraščius. Radauskas man artimas dėl vaizdingos metaforų kalbos. Jo kūryboje daug mitologijos, pasakų motyvų: dievų, laumių, fėjų ir vieneragių. Mane žavi poeto kalbos estetika, gaivališkumas ir energija. Ateina laikas, kai domiuosi vieno ar kito, dažniausiai lietuvių poeto, tekstais. Būna, kad iš dešimties perskaitytų knygų širdį suvirpina tik vienas eilėraštinis. Idėjas nešiojuosi gana ilgai. Per pusmetį gimsta dvi trys dainos.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Asmenybės ugdymas mokykloje be meno dalykų negali būti visavertis.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Negali žmogus gyventi žemėje, nieškodamas dvasinių dalykų.“
3. Papasakokite apie mokinių saviraiškos galimybes jūsų mokykloje. Kodėl taip manote?

8 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

RAŠYTOJAS VYTAUTAS RAŠICKAS

Vytautas Rašickas – ko gero, labiausiai mėgstamas ir skaitomas vaikų ir jaunimo autorius. Jo knygos išeina dideliais tiražais, tačiau nei knygynų, nei bibliotekų lentynose neužsiguli.

Gražu žiūrėti, kaip Vilniaus knygų mugėse minios vaikų, mamų, tėvų ir senelių, keliomis eilėmis apsupę rašytojo stendą, kantriai laukia autografo, o rašytojas su kiekvienu suspėja pabendrauti, išklausti nuomonę apie naujausią kūrinį. Ne tik išklausti, bet ir įsiklausti. Mat kartais ką ir apie ką rašyti nulemia vaikų pageidavimai.

V. Rašickas – dažnas svečias mokyklose ir bibliotekose. Vien balandį – vaikų knygos mėnesį – pas jaunuosius skaitytojus lankytasi net dvylika kartų! Rašytojas nesibodi vykti į tolimiausias rajonų, miestelių ir kaimų mokyklas ar bibliotekas – visur, kur jį kviečia. Nes žino, kad gyvas bendravimas su skaitytojais – ne tik galimybė iš arti pažinti vaikus, užčiuopti jų lūkesčius, problemas, bet ir geriausia skaitymo skatinimo programa.

„Renginių bibliotekoje ar mokykloje scenarijai įprasti“, – pasakoja rašytojas, – jauniems skaitytojams pasakoji, kaip atsiranda knygos, skaitai, vėliau iš salės pasipila klausimai: Ar sunku būti rašytoju? Kaip ilgai rašoma knyga? Kas įkvepia kūrybai? Ar vaikystėje buvau išdykęs? Kuri mano knyga stambiausia? Pasitaiko ir nestandartinių: Kada pirmą kartą pasibučiavote? Kiek kainuoja išleisti knygą? Ar pelninga rašytojo profesija?“

„Vėl rašyti jaunimui turbūt labiausiai mane paskatino Vilniaus „Ryto“ vidurinės mokyklos bibliotekininkė Meilė Preikšaitienė, per vieną susitikimą patikinusi, kad vaikams esu gan daug parašęs ir kad dabar jau pats laikas atsigręžti į paaugusius skaitytojus, nes jaunimui originalių knygų labai trūksta. Be to, jiems ne bet ką paduosi. Šiais kompiuterių, mobiliųjų telefonų ir beprotiško skubėjimo laikais jie ne bet ką skaito. O aš tą „ne bet ką“, girdi, kaip tik galėčiau parašyti. Galbūt net sėkmingiau nei vaikams.

Daug šiandien vaikams rašančių prozininkų itin pamėgę lengviausią – pasakos – žanrą ir tarsi nusigręžę nuo realaus vaikų, paauglių gyvenimo, nuo skaudžiausių jaunimo problemų. Visai nemanau, kad rašytojas savo knygomis gali tas problemas išspręsti. Rašytojo misija labai kukli – klausti ir liudyti tai, ko nepaliudys niekas kitas.

Kai manęs teiraujasi, iš kokio šulinio semiu tai, kas atsiranda mano knygoje, atsakau: tas šulinys – vaikų gyvenimas. Nuo pat pirmos knygos, kuri išėjo prieš tris dešimtmečius, man rūpėjo pati šiurkščiausia vaikų kasdienybė, menkiausias heroizmo joje apraiškos. Ir šiandien mano herojai dažniausiai būna likimo gerokai skriaudžiami. Juos visuomet esu linkęs apginti, apsaugoti, užtarti. Rašydamas knygą kažkodėl tikiu, kad ją perskaitęs vaikas taps laimingesnis, gal kiek pasikeis, gal pradės kitaip gyventi, jeigu lig šiol gyveno nelabai tinkamai.“

Pagal Virginiją Genienę

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Knygos padeda pažinti pasaulį ir save.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Susitikimai su rašytojais – tai skaitymo skatinimo būdas.“
3. Papasakokite, kokia knyga ir kodėl jums yra palikusi didžiausią įspūdį.

9 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. *Pasakykite teksto temą.*
2. *Papasakokite, kas rašoma tekste.*
3. *Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.*

SPORTO ČEMPIONĖS KVIETIA MOKINIUS DALYVAUTI KONKURSE

Ar norėtumėte, kad Jūsų mokykloje apsilankytų ir specialiai tik Jūsų klasei kūno kultūros pamoką surengtų pasaulyje gerai žinomos sportininkės – dviračių treko rekordininkė Simona Krupeckaitė, Europos moterų krepšinio čempionė Jurgita Štreimikytė-Virbickienė arba Lietuvos čempionė bėgikė Eglė Balčiūnaitė?

Tai – tikrai realu, nes šios sportininkės paskelbė konkursą „10 žingsnių, kaip tapti čempionu“, kurio nugalėtojų laukia čempionių pamokos trims mokinių klasėms.

Konkurse kviečiami dalyvauti visų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų 5–10 klasių mokiniai. Kiekviena klasė iki 2011 metų kovo 11 dienos turi parašyti savo mintis apie tai, kokie yra 10 būtinausių principų, kurių laikantis galima tapti sporto ar kitų sričių čempionais.

Kiekvienas principas turi būti aprašytas ne plačiau nei penkiais sakiniiais ir konkurso rengėjoms išsiųstas elektroniniu paštu. Konkursui pateikiami darbai gali būti papildomai iliustruoti trumpais video įrašais ir nuotraukomis. Darbai bus vertinami atsižvelgiant į mokinių amžiaus grupes.

„Vertinsime mokinių idėjų originalumą, kūrybiškumą, išradingumą, žinias, jų pagrindimą ir praktinę patirtį. Svarbiausia, kad darbuose atsispindėtų, kaip mokiniai suvokia sveikesnio gyvenimo principus ir naudą. Balai gali būti skiriami ir už įdomų teksto apipavidalinimą, įvairią papildomą medžiagą“, – sako projekto „Ateities čempionai“ idėjos autorė dviratininkė S. Krupeckaitė.

Kartu su čempionėmis mokinių darbus vertins „Ateities čempionų“ projekto iniciatorius bei rėmėjas Kėdainių bendrovės „Vesiga“ vadovas Saulius Grinkevičius ir projekto partnerių – Švietimo ir mokslo ministerijos bei Lietuvos kūno kultūros mokytojų asociacijos – atstovai.

„Viliuosi, kad kartu su Simona bei kitomis sportininkėmis sugebėsime vaikus ir jų tėvelius paskatinti aktyviai gyventi. Puikiai suprantu, kad, tik ragindami vaikus sportuoti, galime spręsti labai rimtas problemas, atsirandančias dėl nuolatinio mokinių sėdėjimo prie kompiuterio ar televizoriaus. Taigi privalome palaikyti geras iniciatyvas bei patys jų imtis“, – sako bendrovės „Vesiga“ direktorius Saulius Grinkevičius.

Verslininkas neslepia, kad „Ateities čempionų“ projektas gimė visiškai atsitiktinai – besikalbant su dviratininke S. Krupekaite. „Kai Simona užsiminė, kad norėtų imtis tokio projekto, nedvejodamas ją palaikiau. Tikiu, kad, sutelkę pastangas, išjudinsime mokinius. O sportuojantiems juk viskas geriau sekasi, jie tampa aktyvesni ir paslankesni. Jei vaikai sportuos, visiems nuo to bus tik geriau“, – teigia S. Grinkevičius.

Verslininkas supranta, jog tėvams nelengva vaikus nukreipti į aktyvią veiklą. Augindamas du sūnus, jis pats buvo susidūręs su šia problema ir įsitikino, kad vaikus atitraukti nuo kompiuterio ar televizoriaus nėra lengva. Jokie raginimai ar moralizavimai jų neveikia, tad lieka vienintelis efektyvus būdas – asmeninis pavyzdys. Jei tėvai su vaikais žais krepšinį, tenisą, plaukios, žiemą slidinės ar žais ledo ritulį, vaikai polinkį sportuoti pajus natūraliai.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. *Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Žodžiai moko – pavyzdžiai patraukia.“ Savo nuomonę pagrįskite.*
2. *Paaiškinkite mintį: „Jei vaikai sportuos, visiems nuo to bus tik geriau.“*
3. *Papasakokite, kuri sporto šaka ir kodėl jums labiausiai patinka.*

10 bilietas

Užduotis. Perskaitykite tekstą ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus (apie 5 min.).

Planas

1. Pasakykite teksto temą.
2. Papasakokite, kas rašoma tekste.
3. Pasakykite savo nuomonę apie tekste rašomus dalykus ir ją pagrįskite.

ORIGINALI STOTELĖ KVIEČIA Į NAUJAMIESTĮ PAŽVELGTI KITAIP

Nuo lapkričio pradžios vilniečių akį traukia šalia Jono Basanavičiaus ir Švitrigailos gatvių esanti jaunųjų menininkų sukurta rožinė „Naujamiesčio revoliucijos“ stotelė, o prieš dvi savaites trijose rajono vietose atsirado molinių varpelių, sukabintų ant medžių, alėjos. Taip jaunieji Vilniaus dizaino kolegijos kūrėjai siekia atgaivinti Vilniaus Naujamiesčio viešąsias erdves.

Net trisdešimt talentingų menininkų rugsėjo 21 dieną menų fabrike *LOFTAS* pristatė savo sukurtus originalius stotelių dizaino projektus.

Iš dešimties jaunųjų menininkų sukurtų stotelių apipavidalinimo projektų buvo išrinktas geriausias. Neformalaus bendruomenės judėjimo „Naujamiesčio revoliucija“ inicijuotą konkursą laimėjo keturių menininkų projektas „Naujamiestis pro rožinius akinius“. Jo autoriai Vilniaus dizaino kolegijos studentai Vaidas Sinauskas, Dominyka Kuznecovaitė, Dovydas Bunka bei jų kolegė Marta Šutko viešojo transporto stotelėje siūlo įrengti milžiniškus rožinius akinius.

Organizatorių teigimu, šis projektas yra ne tik žaismingas ir traukiantis akį, tačiau kartu atspindi ir neformalaus judėjimo tikslus. Vilniaus dizaino kolegijos dėstytojas Mantas Lesauskas teigia, kad buvo sukurta įdomių stotelių projektų, tačiau nugalėjo estetika ir originalumas. „Laimėtojų komandos projektas mane asmeniškai paperka paprastumu, nes idėja stilizuotą Naujamiesčio žemėlapią pavaizduoti ant skaidraus stogo yra efektyvi ir kartu be galo paprasta. Tikiuosi, kad ir stotelės lankytojams ji paliks įspūdį bei primins, kaip svarbu kartais pakelti akis į viršų“, – sako M. Lesauskas.

Keturių jaunų menininkų projektas „Naujamiestis pro rožinius akinius“ neatpažįstamai pakeitė viešojo transporto paviljoną šalia Švitrigailos ir Jono Basanavičiaus gatvių sankryžos. Stotelėje, esančioje pačioje Naujamiesčio širdyje, atsirado dideli rožiniai akiniai, kviečiantys kitaip pažvelgti į šį rajoną. Viešojo transporto paviljone taip pat yra įdomiausių Naujamiesčio vietų žemėlapis. Anot projekto autorių, jame bus sužymėtos vietos, kurių nėra įprastuose turistams skirtuose bukletuose.

Žemėlapyje, kol kas skleidžiamame populiariausiuose Vilniaus žmonių traukos centruose, yra sužymėta dvidešimt vietų, kurios, „Naujamiesčio revoliucijos“ atstovų teigimu, yra išskirtinės ir tikrai vertos miestiečių dėmesio. Tarp jų – naujojo Vilniaus panorama, pirmasis pasaulyje paminklas Frankui Zapai, Vilniaus dizaino kvartalas, geriausia vieta pasitikti aušrą Vilniuje, seniausias ir didžiausias sostinės gėlių turgus bei kitos.

Anot vieno iš „Naujamiesčio revoliucijos“ iniciatorių Vytauto Matulevičiaus, šis žemėlapis nėra dar vienas nuobodus turistinis leidinys. „Kurdami žemėlapią nusprendėme miestiečiams pristatyti ir tas Naujamiesčio vietas, kurios dažnai nepatenka į turistams skirtus žemėlapius. Norėjome pabrėžti, kad mūsų rajone yra ištis išskirtinių vietų, kurios daugeliui vilniečių gali būti nepažįstamos arba užmirštos. Žemėlapią paskleisime kuo plačiau, kad kuo daugiau vilniečių galėtų su juo susipažinti“, – sako V. Matulevičius.

Iš spaudos

Klausimai mokiniui

1. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: „Kiekvienas žmogus – savo aplinkos kūrėjas.“ Savo nuomonę pagrįskite.
2. Paaiškinkite mintį: „Kaip svarbu kartais pakelti akis į viršų.“
3. Papasakokite, kurias savojo miesto / rajono vietas aprodytumėte bendraamžiams iš užsienio. Kodėl taip manote?

